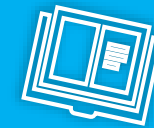

❁ KIỂM TRA BÀI CŨ

❁ **Bậc đại tu hành thấy thế nào về nhân quả, nghiệp báo?**

(Nêu tóm tắt. Không phải hiểu hay nhận biết về lý nhân quả nghiệp báo).

1 BẬC ĐẠI TU HÀNH ĐỐI VỚI NHÂN QUẢ NHƯ THẾ NÀO?

- ❁ Không làm tạo nhân, để đến lúc thọ quả mới biết.
- ❁ Không mê lầm rơi vào **TƯỚNG NHÂN QUẢ**.

Nhờ diệu lực định tuệ → Tự vượt thoát.

2 CÓ TRÍ LỰC → TỰ VƯỢT THOÁT

✦ **Thiền sư Cứu Chỉ nói:** “*Không nên ở trong nghiệp mà phân biệt báo, không nên ở trong báo mà phân biệt nghiệp, nếu có phân biệt thì chẳng tự tại*”.

✦ NGHĨA LÀ:

- Không nên ở trong tướng để thấy biết theo tướng ⇔ Cụ thể: *Tướng ở đây là nghiệp và báo.*
- Không chìm trong nghiệp và báo để phân biệt nghiệp báo ⇔ Nếu phân biệt → Bị chi phối.

✦ TÓM KẾT LẠI

- Chúng sanh mê lầm → Quả nhân trùng trùng đan xen, không thể thấy biết hết.
- Tuy trùng trùng giao xen, nhưng nếu đã đạt tâm pháp nhất như → Thì vẫn thấy biết như thị,
- Nhân quả, nghiệp báo trùng trùng → Cũng thấy biết rõ ràng và bất động, như thị.
- Không nên khởi phân biệt. Nếu phân biệt → Liền rơi vào tất cả → Bị chi phối → Sanh tử - KHỔ.

3

NGỘ TÂM, NGAY TẤT CẢ VÀ TỰ VƯỢT THOÁT TẤT CẢ

* Thiên sư Trí Tạng ở Tây Đường đang lao tác cùng đại chúng, nói:

- *Nhân quả rõ ràng, phải làm sao? Phải làm sao?*

• Khi ấy, có vị tăng bước ra lấy tay chống dưới đất.

• Sư hỏi: - *Làm gì?*

• Tăng đáp: - *Cứu nhau! Cứu nhau!*

• Sư bảo đại chúng: - *Cái ông tăng này còn hơi giống một chút.*

• Tăng bèn phui áo ra đi.

• Sư nói: - *Trùng trong thân sư tử tự ăn thịt sư tử.*

Môn: THIỀN HỌC VIỆT NAM

Học kỳ hai

✧ Tiết 07-08:

NHỮNG ĐIỀU TRỌNG YẾU

Vô Miệm Vi Tông

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

* THẢO LUẬN NHÓM

* Lục Tổ dạy: “*Lấy vô niệm làm tông*”. Thấy thế nào về Vô Niệm?

1 XÁC ĐỊNH CÔNG PHU

1 • Ngay niệm, có niệm → Mà vẫn Vô niệm?

2 • Hay, lìa niệm, không niệm → Mới Vô niệm?

Cả 2 đều nhằm trên niệm để thấy → Còn can thiệp trên vọng niệm → Không thể Vô niệm.

2 LÀM SAO ĐỂ ĐƯỢC VÔ NIỆM?

1 TÁNH TỰ VÔ NIỆM

• Nếu hành giả ngay đây ngộ thẳng tự tánh → Hay ra, tánh tự vô niệm ⇔ Niệm vốn không.

1 TÁNH TỰ VÔ NIỆM**2 SUỐT QUA – SỐNG THẲNG TÁNH GIÁC SÁNG: Không tu - Nhưng đang tu.**

- Không dẹp trừ, lừa qua hay mặc kệ. Không can thiệp, làm gì thêm trên vọng niệm.
- Cũng không kèm giữ tâm. Khéo suốt qua tất cả - Sống ngay tánh giác sáng.
- Theo thời gian, công phu đặc lực → Tánh bừng sáng – căn thức dứt bật → Sạch niệm.

3 NHÌN THẲNG – THẤY VỌNG NGUYÊN LÀ ĐẠO: Có tu - Như không tu.

- Rõ suốt, trước khi khởi → Vốn vô niệm – Ngay đang có → Cũng chỉ là bóng dáng rỗng.
- Chỉ nhìn thẳng - Không kèm giữ tâm - Không can thiệp trên niệm hay làm thêm bất cứ gì.
- Tánh thấy tự trong lặng – Niệm cũng lặng trong ⇔ Thể của đạo và niệm đều lặng trong, không phải một – Không phải khác – Không phân biệt. → Niệm mất lực chi phối.
- Còn niệm hay hết niệm, không còn quan trọng. Tất cả chỉ là bình thường → Vọng nguyên là Đạo.
- Lúc này, cái “Đang là” hiện tiền → Không chấp, không quan tâm – Suốt qua, khéo thấy sâu hơn → Sẽ có lúc bất ngờ suốt tốt đến chỗ “Vốn tự vô niệm” → Niệm tự dứt bật.

Bất Ứng

Trụ Sắc Sanh Tâm

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

THẢO LUẬN NHÓM

★ Kinh Kim Cang, Phật dạy: “*Bất ưng trụ sắc sanh tâm... Ưng vô sở trụ nhi sanh kỳ tâm*”. Thấy ra thế nào về lời dạy này?

1 CƠ BẢN, CÓ MẤY NGHĨA?

★ Tụ trung,
có ba nghĩa cơ bản chính yếu:

- 1) Không để sáu căn dính mắc sáu trần.
- 2) Không dùng trụ; không biết theo, biết về sáu trần.
- 3) Không vì sáu trần để tu hành (*Không tạo tác*).

2 CÓ SẮC – KHÔNG SẮC

- Có vật sắc, mà vẫn không trụ,
- Hay, không vật sắc, mới được vô trụ?

- Cả hai đều nhằm trên sắc để thấy và bàn luận.
- Còn can thiệp, dính trên vật sắc, chưa lìa, còn trụ.
→ Chưa phải “Vô sở trụ”.

3 KHÔNG DÍNH – KHÔNG TRỤ NHƯ THẾ NÀO?

- Nhìn suốt qua tất cả cảnh, không dùng trụ vào đâu, sống thẳng tánh giác sáng → Tánh tự bùng vỡ.
- Nhìn thẳng ⇔ Không kèm giữ tâm – Không nhìn chăm chăm trên cảnh ⇔ Rõ ràng sáng biết → Lặng trong – Sáng biết – Tánh tự hiện tiền → Tự nó biết khắp – Không chỗ trụ.

Trong Cái Thấy

Chỉ Là Cái Thấy

* THẢO LUẬN NHÓM

- * Tiểu Bộ Kinh, đức Phật dạy cho Bàhiya: “...*Trong cái thấy chỉ là cái thấy*”. Thế nào là “Thấy chỉ là thấy”?

1 * KHÔNG PHẢI CÓ LÀM GÌ

- Chẳng phải thấy có mình đang thấy, có vật được thấy → Rồi cố nhìn chăm chăm; cho rằng đó là “Trong cái thấy, chỉ là thấy”. ⇔ Bởi sẽ căng thẳng, không hợp đạo.
- Không phải có cái “Đang là” hiện tiền, rồi cố giữ gìn nó; cho rằng như thế là “Trong cái thấy, chỉ là thấy”. ⇔ Bởi đã tạo nên dấu vết của tâm, rơi vào tướng, không khế tâm.

2 * NHÌN THẲNG

- Không kèm giữ tâm – Không chú tâm trên cảnh – Không nhìn theo hoặc biết về cảnh.
- Cũng không phải lơ qua hay mặc kệ ⇔ Cứ thế nhìn thẳng, bình thường, lặng trong.
- Thấy chỉ là thấy – Thấy đến chỗ “Không thể tự thấy nó”; Mà: “Nó chính là hay thấy tất cả”.

* THẢO LUẬN NHÓM

- * Tiểu Bộ Kinh, đức Phật dạy cho Bàhiya: “...*Trong cái thấy chỉ là cái thấy*”. Thế nào là “Thấy chỉ là thấy”?

3 * SUỐT QUA TẤT CẢ - SỐNG THẲNG SỨC GIÁC SÁNG

- Ngoài: Không đẹp trừ, lừa qua hay mặc kệ. Không can thiệp, làm gì thêm trên cảnh duyên.
- Trong: Không tâm để gìn giữ ⇔ Khéo thấy biết suốt qua tất cả - Sống ngay tánh giác sáng.
- Lúc này: “Thấy biết, chỉ là thấy biết”. Không khởi hay tạo tác thêm gì.

4 * TÁNH TỰ SÁNG BIẾT

- Bản tánh trong lặng – Vốn tự sáng biết – Vượt thoát căn và cảnh, sở và năng.
- Rõ ràng thường biết như thị – Linh thông đến chủ động ⇔ Nhưng vẫn không động.
- Thấy biết là thấy biết!

Nghe Và Ngộ

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

1

NGUYÊN NHÂN THIÊN THOẠI ĐẦU XUẤT HIỆN

- Có ra từ thời nhà Tống ở Trung Hoa (*sau thịnh Đường*).
- Do Thiên thịnh hành, tri giải nhiều, khâu đầu thiên mà không chịu hạ thủ công phu, không thật chứng.
- Các Thiên sư đưa ra công án để cắt đứt tri giải.

2

NGUYÊN LÝ DỤNG CÔNG CHÍNH

- ❖ **ĐỘN CÔNG PHU:** Lấy nghi tình làm chính. Chỉ nêu công án rồi nghi để chặn đứng những tri giải. Không học hiểu.

3

NHỮNG ĐIỂM CẦN BIẾT

- Để trị bệnh tri giải. (*Mình không bị bệnh thì có cần vào trị không?*)
- Cần có một vị Thầy ngộ đạo hướng dẫn. Vững tin nơi Thầy.
- Dễ xảy ra các hiện tượng lạ khủng khiếp (*sẽ nêu rõ đoạn sau*).
- Nếu không ngộ đạo thì chấp nhận ngu (*độn*). → Kiếp sau thế nào?

* THẢO LUẬN NHÓM

- * Hiện nay, có nhiều vị cho rằng, tu Thiên Thoại Đầu mới là Tổ Sư Thiên. Hiểu thế nào về quan niệm này?

① * Thiên công án mới là Tổ Sư Thiên.

- Đây là do con người tự xưng hô lên vậy thôi.
- Bởi bản thân Tổ Sư Thiên là chỉ chung cho Thiên Tông, hay Thiên Thượng Thừa.

CÂU HỎI

□ **Hiện nay chúng ta đang tu theo Pháp Thiên nào?**

➤ *Thiên Tông Việt Nam, Thiên Thượng Thừa, hay còn gọi là Tổ Sư Thiên.*

② ✨ Không khán công án thì không thể chứng ngộ.

- **Nhiều vị nói, hoặc sách viết:** Không khán công án thì không chứng ngộ.

✨ THẢO LUẬN NHÓM

✨ Hiện nay, có nhiều vị nói, nhiều sách viết: “Không khán công án thì không thể chứng ngộ”. Nhìn nhận thế nào về quan niệm này?

CÂU HỎI

✍ **Hiểu thế nào về lời này?**

➤ *Thiền Công Án có ra sau thời Thịnh Đường. Vậy trước đó không có vị nào chứng ngộ hay sao? _ Như: Lục Tổ, Ngài Hoài Nhượng, Hành Tư, Mã Tổ, Thạch Đầu...*

➔ **Quan điểm trên là nói theo “Sở Trường Công Phu” của riêng Pháp Thiền này thôi.**

1 **NGHI CỦA NGƯỜI TU PHẬT** (*Không riêng tu Thiền*).

- Ở đây không bàn đến nghi ngờ Chánh pháp (*Tham, sân, si, mạn, nghi...*).
  - Cũng không hẳn nhất thiết phải là NGHI TÌNH của Thiền Thoại Đầu.
  - Mà do tâm thiết tha tu hành; do khắc khoải muốn khám phá tự tâm, sáng đạo.
  - Khi lòng nhiệt huyết tu hành đến tột cùng thì trong tâm hành giả tự muốn đạt đến một mức tiến bộ nào đó của Đạo.
- ➔ Từ đó trong lòng **TỰ NGHI** chứ không phải **CHỦ ĐỘNG KHỞI NGHI**.

2 **CƠ BẢN CÓ 2 LOẠI NGHI: HỒ NGHI và CHÁNH NGHI.**

- ★ **HỒ NGHI:** Là nội tâm hành giả tự thắc mắc về những vấn đề Phật pháp trong Kinh Luận, bên ngoài tâm.
- ★ **CHÁNH NGHI:** Là nghi thẳng đến tự tánh, chân tâm.
Là nội tâm hành giả tự khắc khoải thắc mắc về bản tâm mình; muốn khám phá, sáng đạo.

1 HỒ NGHI

- **HỒ NGHI là TIỂU NGHI thì TIỂU NGỘ; còn gọi là GIẢI NGỘ.**
- Vì nghi về vấn đề bên ngoài tự tâm, nên hành giả chỉ phát hiện ra những gì mình nghi ngờ về một vấn đề Phật pháp bên ngoài, trong Kinh Luận chứ không phải sáng tự tâm mình.
- Những khám phá này chưa phải tỏ sáng tự tâm, chưa đủ lực dụng chiếu phá sanh tử, cho nên gọi là TIỂU NGỘ...

2 CHÁNH NGHI

- **CHÁNH NGHI còn gọi là ĐẠI NGHI thì ĐẠI NGỘ.**
- Tỏ sáng tự tánh, sống thẳng đó là tu hành.
- Công phu thuần thực, tốt cùng tự tánh thì gọi là **TRIỆT NGỘ.**
- Cho đến khi hằng sống bằng tự tánh giác, diệu dụng bất tư nghi, thì gọi là **CHỨNG NGỘ.**

05

CÓ NHẤT THIẾT PHẢI KHÁN CÔNG ÁN MỚI NGỘ KHÔNG?

✦ **Ngài Tăng Tịnh**

Ở Diệu Giác, Kỳ Đường, Hồ Châu.

- Ban đầu xuất gia, tham công án 30 năm, nhưng không ngộ.
- Sau nhờ đọc Kinh Lăng Nghiêm mà được ngộ.

06

MỘT VÀI TƯỚNG LẠ DO ĐỘN CÔNG PHU (*Thiền Công Án*)

- Thấy con nhèn nhện hiện ra, đòi đâm.
- Thiền giả khán công án, thấy con chó há miệng lửa...
- Thiếu phụ khán công án, thấy vị Tăng đen, cao lớn hiện ra.

KIỂM TRA BÀI CŨ

- 1) Lục Tổ dạy: “*Lấy vô niệm làm tông*”. Thấy thế nào về Vô Niệm? (*Dưới 5 phút*).
- 2) Kinh Kim Cang, Phật dạy: “*Bất ưng trụ sắc sanh tâm... Ưng vô sở trụ nhi sanh kỳ tâm*”. Thấy ra thế nào về lời dạy này? (*Dưới 5 phút*).
- 3) Tiểu Bộ Kinh, đức Phật dạy cho Bàhiya: “*...Trong cái thấy chỉ là cái thấy*”. Thấy thế nào về lời Phật dạy? (*Dưới 5 phút*).
- 4) Nghi và ngộ trong nhà Phật khác với nghi trong khán thoại đầu như thế nào?

THẢO LUẬN NHÓM

- 1) Đại sư Thích Đạo Thiên sống một đời thiểu dục tri túc, ít ai sánh kịp. Thời xưa điều kiện khó khăn, quý Ngài thường sống như thế. Hiện nay điều kiện vật chất dồi dào, đời sống mọi người tiện nghi và hiện đại, chúng ta có nên sống đời thiểu dục tri túc như quý Ngài hay không? Tại sao? (*Nêu lý do ngắn gọn, thuyết phục*).

